

Malmö stad

Miljöförvaltningen

Tjänsteskrivelse

Datum: 2026-08-31

Vår referens:

Caroline Tandefelt Enhetschef

Epost:

caroline.tandefelt@malmo.se

Diarienummer:

MN-2026-7696

Remiss från Klimat och näringsdepartementet - Ett nytt system för miljöskaktionsavgifter

Sammanfattning

Utredningen om ett nytt system för miljöskaktionsavgifter syftar främst till att anpassa det svenska systemet för miljöskaktionsavgifter till EU-rättens krav och skapa ett mer effektivt och flexibelt administrativt skaktionsssystem. Förslaget innebär bland annat fasta och rörliga miljöskaktionsavgifter samt nya skaktioner för vissa EU-reglerade överträdelser. Förslaget innebär också ökade krav på kommunernas utredning och handläggning samt nya kostnader som inte fullt ut kan täckas av tillsynsavgifter. Förvaltningen ser särskilt risker med att kommunen utreder ärendet medan länsstyrelsen beslutar om den rörliga avgiftens storlek. Detta kan leda till otydlighet för verksamhetsutövare, längre handläggningstider och minskad skaktionsverkan. Det behöver därför tydliggöras vilket utredningsansvar kommunen har och hur samverkan mellan kommuner och länsstyrelser ska ske. Miljöförvaltningen ser positivt på förslagen som helhet, men ser även att det kan innebära konsekvenser för den kommunala tillsynen, vilket behöver beaktas i vidare hantering och implementering av förslaget.

Förslag till beslut

Miljönämnden föreslås besluta

1. Miljönämnden godkänner förvaltningens förslag till yttrande.
2. Miljönämnden justerar paragrafen omedelbart.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelsen, daterad 2026-08-31
- Förslag till yttrande, daterat 2026-09-03
- Promemoria, Ett nytt system för miljöskaktionsavgifter

Beslutsplanering

Miljönämnden 2026-09-30

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Ärendet

Kommunstyrelsen har översänt *en remiss från Klimat och näringsdepartementet* om ett nytt system för miljöskaktionsavgifter till miljönämnden för yttrande.

Regeringen har genom promemorian *Ett nytt system för miljöskaktionsavgifter* (KN2026/01561) föreslagit förändringar av det svenska systemet för miljöskaktionsavgifter. Bakgrunden är framför allt behovet av att anpassa det svenska skaktionssystemet till nya EU-rättsliga krav på administrativa ekonomiska skaktioner och samtidigt skapa ett mer sammanhållet och ändamålsenligt nationellt system.

Promemorian föreslår därför ett nytt 30 kap. miljöbalken och en ny förordning om miljöskaktionsavgifter. Systemet föreslås omfatta både nuvarande fasta miljöskaktionsavgifter och en ny form av rörliga miljöskaktionsavgifter, där avgiftens storlek bestäms i det enskilda fallet inom ett angivet beloppsspann. Det föreslås att Länsstyrelsen ska fatta beslut om storleken på de rörliga avgifterna när det är kommunen som är tillsynsmyndighet. Kommunen ska enligt förslag lämna ett yttrande till Länsstyrelsen när de ska bedöma avgiftens storlek. Därutöver föreslås nya miljöskaktionsavgifter för överträdelser av EU-förordningar om bland annat metanutsläpp, f-gaser, ozonnedbrytande ämnen.

Förslagen föreslås träda i kraft 1 juni 2027.

Konsekvensbeskrivning

Förslaget har en påverkan på miljönämndens verksamhet och ekonomi, genom att fler arbetsuppgifter tillkommer, varav vissa inte kan täckas med tillsynsavgifter. Det system för skaktioner som föreslås, innebär initialt ett arbete med att ta fram mallar, rutiner och information. Vidare kommer kompetenshöjande insatser för inspektörerna behöva genomföras. Det finns även risker med att handläggningstider ökar när först kommunen och sedan Länsstyrelsen ska pröva ärenden om miljöskaktionsavgifter. Det riskerar att tiden mellan överträdelse och administrativ skaktion förlängs och effekten av skaktionen uteblir.

Någon prövning av barnets bästa har inte genomförts i utredningen.

Miljöförvaltningens bedömning

Miljöförvaltningen är positiv till att man ser över systemet för miljöskaktionsavgifter så att dessa blir mer träffsäkra, proportionerliga och avskräckande. Genom införandet av både fasta och rörliga miljöskaktionsavgifter skapas bättre möjligheter att anpassa skaktionerna efter överträdelsens allvar, omfattning och omständigheterna i det enskilda fallet. Därmed stärks miljölagstiftningens genomslag samtidigt som förutsättningarna förbättras för likvärdiga konkurrensvillkor mellan verksamhetsutövare.

Reformen innebär samtidigt ökade krav på kommunernas utredningsförmåga, dokumentation och juridiska kvalitet i handläggningen. Även om den kommunala tillsynens grundläggande ansvar inte förändras kommer kommunernas roll som upptäckande, utredande och dokumenterande myndighet att bli än viktigare.

Miljöförvaltningens uppfattning är att processen kring rörliga miljöstraffavgifter kommer innebära otydligheter i påföljderna för företagen. Vid en överträdelse kommer företagen först få betala för kommunens utredning, därefter länsstyrelsernas utredning och till sist få ett beslut om straffavgift. Detta medför en administrativt krånglig process för myndigheterna som samtidigt blir otydlig för företagen, som kan få svårare att förstå skillnaden mellan tillsynsavgifter och miljöstraffavgifter. Det finns även risk att handläggningstiderna ökar när först kommunen och sedan Länsstyrelsen prövar samma ärenden om miljöstraffavgifter, det blir en fördröjning mellan överträdelse och administrativ straff och på så sätt minskar effekten. Förslaget kommer oavsett få ekonomiska konsekvenser för kommunerna eftersom samtliga arbetsuppgifter inte kommer kunna täckas av tillsynsavgifter och detta behöver följas upp vid en implementering av förslagen.

För att säkerställa likabehandling och rättssäkerhet bör nationell vägledning prioriteras i ett tidigt skede och kompletteras med utveckling av praxis.

Om förslaget genomförs bör det förtydligas vilka utredningsåtgärder som förväntas av en kommunal tillsynsmyndighet innan ett ärende om rörlig miljöstraffavgift överlämnas till länsstyrelsen. Det bör även tydliggöras vilka omständigheter kommunen förväntas utreda och bedöma avseende avgiftens storlek. Den nu föreslagna ordningen riskerar att leda till varierande omfattning på kommunernas utredningar och därmed till merarbete genom kompletteringar från länsstyrelsen.

Förslaget innebär också att samverkan mellan kommuner och länsstyrelser får ökad betydelse. När rörliga miljöstraffavgifter ska beslutas av länsstyrelsen ställs högre krav på gemensamma arbetssätt, tydliga rutiner och en enhetlig tillämpning.

Ansvariga

Rebecka Persson
Miljödirektör

Arvid Nordland
Avdelningschef
Avdelningen för livsmedelskontroll